اخبار کوتاه

وام نهضت ملی مسکن ۸۰۰ میلیون تومان شد

در هجدهمین جلسه شورای عالی مسکن در دولت سیزدهم با افزایش سقف تسهیلات نهضت ملی مسکن در شهرها به ۸۰۰ میلیون تومان موافقت شد.

به گزارش پیام آشنا، در هجدهمین جلسه شورای عالی مسکن به ریاست محمد مخبر - سرپرست ریاست جمهوری - مهرداد بذرپاش - وزیر راه و شهرسازی - و سایر اعضای دولت با افزایش سقف تسهیلات نهضت ملی مسکن در شهرها به ۸۰۰ میلیون تومان موافقت شد.

متقاضیان نهضت ملی مسکن می‌توانند برای دریافت تسهیلات این بخش تا سقف ۸۰۰ میلیون تومان تسهیلات دریافت کنند که این سقف بعد از تصویب هیئت عالی بانک مرکزی و ابلاغ قابلیت اجرایی خواهد یافت.

پیش از این سقف تسهیلات نهضت ملی مسکن در شهرها ۵۵۰ میلیون تومان تعیین شده بود.

افزایش ۵۷ درصدی تجارت غیرنفتی ایران طی ۳ سال

بر اساس گزارش گمرک جمهوری اسلامی ایران، تجارت بدون نفت ایران از ۷۴ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۹ تا ۵۷ درصد افزایش به ۱۱۶ میلیارد دلار در سال گذشته رسیده است.

به گزارش پیام آشنا، بر اساس گزارش گمرک جمهوری اسلامی ایران، تجارت بدون نفت ایران (واردات و صادرات) از ۷۴ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۹ تا ۵۷ درصد افزایش به ۱۱۶ میلیارد دلار در سال ۱۴۰۲ رسیده است. همچنین، تجارت بدون نفت از نظر وزنی نیز از ۱۴۷ میلیون تن در سال ۱۳۹۹ به ۱۶۷ میلیون تن رسید که ۲۰ درصد افزایش را نشان می‌دهد.

بر اساس این گزارش، ارزش صادرات غیرنفتی در سال ۱۳۹۹ به میزان ۳۵ میلیارد دلار بوده که در سال ۱۴۰۲ با ۴۰ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۹ به رقم ۴۹ میلیارد دلار رسید. همچنین، ارزش واردات در سال گذشته به ۶۶ میلیارد دلار رسید که از این میزان ۲ میلیارد دلار به واردات شمش طلا و ۲۶ میلیارد دلار به کامیون و کشنده‌ها اختصاص داشته است.

در این گزارش در خصوص تجارت ایران با ۱۵ کشور همسایه در سال گذشته آمده است: در سال ۱۴۰۲ حجم تجارت خارجی ایران با کشورهای همسایه با ۱۰ درصد افزایش به بیش از ۶۱ میلیارد دلار رسید. همچنین، در سال ۱۴۰۲ به میزان ۱۷۸ میلیون تن کالا از مسیر ایران ترانزیت خارجی شد که نسبت به سال ۱۴۰۱ حدود ۵۴ درصد افزایش نشان می‌دهد.

مطابق این گزارش، مجموع درآمدهای وصولی گمرک از سرفصل‌های مختلف در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال ۱۳۹۹، حدود ۹ برابر شده است. به عبارتی، میزان درآمدهای وصولی گمرک در سال ۱۳۹۹ به میزان ۲۷ هزار میلیارد تومان بوده که این رقم با افزایش ۹ برابری در سال ۱۴۰۲ به ۲۴۷ هزار میلیارد تومان رسیده است.

قیمت تخم‌مرغ کاهش یافت

در حال حاضر با شروع تابستان و افزایش دما نرخ تخم‌مرغ کاهش یافته و هر شانه ۳۰ عددی به مبلغ ۷۵ هزار تومان به فروش می‌رسد؛ البته با توجه به وزن این محصول قیمت بین ۷۵ تا ۱۴۰ تومان متغیر است. بازار گوشت مرغ نیز با گرم شدن هوا افت قیمت را تجربه کرد و نسبت به هفته گذشته این محصول پروتئینی از هر کیلو گرم ۸۷ هزار تومان به ۸۳ هزار و ۸۰۰ تومان کاهش یافته است. گوشت قرمز دولتی با قیمت ثابت عرضه می‌شود اگرچه میزان توزیع پایین است. در قصابی‌ها گوشت گوسفندی افزایش کمی داشته، اما قیمت گوشت گوساله پایین آمده است و از هر کیلو ۵۳۰ تا ۵۵۰ هزار تومان به ۵۲۰ تا ۵۴۰ هزار تومان رسیده است. قیمت حبوبات بسته بندی هم برخی برندها در ابتدای سال افزایش قیمت داشتند و در بازار لبنیات حدود ۲ هفته‌ای است که نرخ شیر خام درب دامداری‌ها افزایش یافته و از هر کیلو ۱۵ هزار تومان به ۱۸ هزار تومان رسیده اما هنوز ابلاغ رسمی نشده است؛ از این رو نرخ محصولات لبنی هم در بخش پرمصرف‌ها تغییر قیمتی را شاهد نیستیم

ماهیچه، ران و شقه گوسفندی در صدر قیمت‌ها

بر اساس داده‌های منتشر شده، قیمت گوشت در چند روز گذشته تغییری نداشته، اما به دلیل مشکلات حوزه تولید، ۳۰ تن گوشت قرمز برزیلی وارد استان گیلان شده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از تجارت نیوز، گوشت قرمز یکی از اصلی‌ترین منابع پروتئین برای انسان به شمار می‌رود. قیمت این محصول به‌دلیل عوامل مختلفی نظیر میزان تولید، میزان عرضه و تقاضا، هزینه‌های تولید، صادرات و واردات و غیره متغیر است. افزایش قیمت این محصول می‌تواند به عواملی همچون تورم، مرتبط باشد. همچنین افزایش قیمت گوشت می‌تواند قدرت خرید مردم را برای تهیه این محصول کاهش دهد.

قیمت گوشت قرمز، از تیر ۱۴۰۳، اعلام شد براساس داده‌های منتشرشده از سوی اتحادیه، گوشت نیم‌شقه گوسفندی حدود پنج کیلوگرمی، ۷۷۹ هزار تومان به‌ازای هر کیلوگرم، ران گوسفندی ۸۱۰ هزار تومان، بسته شقه گوسفندی ۱۰ کیلوگرمی هم ۷۷۹ هزار تومان به‌ازای هر کیلوگرم، به فروش می‌رسد.

گوشت خورشتی گوسفندی بدون استخوان و بدون چربی با قیمت ۸۵۵ هزار تومان، ماهیچه گوسفندی با قیمت یک میلیون و ۱۱۰ هزار تومان و شقه گوسفندی تنظیم بازار با قیمت ۶۹۹ هزار تومان در بازار توزیع می‌شود.

راسته مغز گوسفند سنگسر و شهمیرزد ۶۵۵ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم، گوشت شقه گوسفندی ۶۹۸ هزار تومان و سردست گوسفندی بره در بسته‌های ۳۵ کیلوگرمی ۶۹۵ هزار تومان قیمت‌گذاری شده است.

همچنین ران ممتاز گوسفندی با قیمت ۹۱۹ هزار تومان، گردن گوسفندی با قیمت ۶۷۰ هزار تومان به‌ازای هر کیلوگرم و همچنین شیشلیک با قیمت ۷۳۵ هزار تومان در اختیار مصرف‌کننده قرار می‌گیرد. قیمت‌ها نسبت به چند روز گذشته تغییری نداشته؛ اما همچنان ماهیچه گوسفندی، ران ممتاز گوسفندی و گوشت شقه گوسفندی، قیمت بالاتری نسبت به سایر اقلام گوشت قرمز دارند.

مافیای جدید را بشناسید

فروش داروهای سهمیه‌ای داروخانه‌ها در بازار سیاه

مریم اکبری: روزهای عجیب اقتصاد ایران؛ بسیاری از اقلام و اجناسی که با ارز دولتی و یارانه ای وارد کشور شده و کیفیت زندگی روزمره مردم به آنها گره خورده، از پشت وبترین ها غیب می زنند و از بازار سیاه سر در می آورند؛ همان افرادی که در داروخانه ها و بسیاری از فروشگاه ها و نمایندگی ها دست رد به سینه خریداران کالاهای خاص و سهمیه ای می زنند، خود صاحبان دست های نامرئی مافیای ناجوانمردی هستند که با احتکار و گران و کم فروشی، قیمت ها را ضریب چند برابری می دهند و عرصه را به ویژه بر طبقات کارگری و کارمندی و دهک های ضعیف جامعه تنگ می نمایند!

چالشی که به ویژه در نظام دارویی کشور کاملاً مشهود است؛ سیر نزولی کیفیت داروهای ایرانی موجب شده تا اکثر پزشکان در موارد غیر از بیماری های شایع و سطحی، بیماران را جهت بهبودی توصیه به استفاده از داروهای خارجی نمایند، داروهایی که قبلاً به سهولت در دسترس بودند اما به بهانه تحریم ها، به میزان محدود و سهمیه ای در زنجیره داروخانه ها توزیع می‌شوند و همین موضوع، بازار سیاه پولسازی را تشکیل داده که در آن داروهای یارانه ای با نرخ های تنجومی به فروش می رسند و به همین دلیل، این روزها تلاش برای تهیه بسیاری از اقلام دارویی از داروخانه ها به در بسته می خورد!

انتظار می رود که وزارت بهداشت اولاً موانع واردات مایحتاج دارویی مردم را مرتفع نماید، این روزها بسیاری از بیماران دیابتی برای تهیه انسولین خارجی مثل گوشت قربانی بین داروخانه ها پاسگاری می‌شوند و ثانیاً با تشدید نظارت ها و شناسایی و انهدام مافیای غیرقابل انکار دارو با کمک دستگاه های اطلاعاتی و امنیتی، به این ظلم بزرگ در حق مردم پایان دهد، چگونه است که تلاش مردم برای خرید داروهای مورد نیازشان با قیمت های مصوب راه به جایی نمی برد و با پاسخ «نیست و نداریم و تمام شده...» مواجه می گردد اما در صورت تن دادن به پرداخت بهای گزاف هیچ مانع و محدودیتی برای میزان سفارش وجود ندارد؛ آیا زمان پایان معامله بر سر جان و سلامتی افراد فرا نرسیده است؟!

منظور:

زمان واریز مرحله دوم کالابرگ قطعی نشده است

رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: در مورد زمانبندی اجرای مرحله دوم کالابرگ هنوز زمان دقیق قطعی نشده و به محض قطعی شدن، اطلاع رسانی می‌شود

به گزارش پیام آشنا، داوود منظور در نشست خبری مشترک با اعضای دولت سیزدهم با بیان اینکه رشد درآمدهای پایدار مانند مالیات، گمرک و... از ۴۵ درصد در سال ۹۹ به ۶۲ درصد در سال ۱۴۰۳ رسیده است، اظهار کرد: دولت سیزدهم در طول سه سال گذشته توانست در بودجه مصوب و اجرای بودجه، اتکای خود به منابع پایدار را افزایش دهد که رصد مودیان مالیاتی و درآمدهای گمرکی بیانگر این موضوع است. سهم مالیات در بودجه در سال ۹۹ حدود ۶۹ درصد بود که در ۱۴۰۳ به ۷۶ درصد افزایش یافت؛ در واقع وصول مالیات بیش از تورم بوده است.

وی ادامه داد: افزایش سهم منابع پایدار، به معنی کاهش سهم نفت و رفتن به سمت اقتصاد مقاومتی است. در سال ۹۶ تا سال ۹۹ (به جز سال ۹۹ که تقریباً صادرات نفت متوقف شد) در سال ۹۶ سهم نفت ۳۲ درصد در سال ۹۷ حدود ۲۶ درصد و در سال ۹۸ حدود ۳۴ درصد است و در دولت سیزدهم این سهم به ۲۲ درصد رسیده است.

رئیس سازمان برنامه و بودجه افزود: بودجه عمرانی در سه سال گذشته رشد حدود چهار برابری داشته است؛ در سه سال گذشته خاتمه دادن به طرح‌های نیمه‌کاره به عنوان اولویت جدی دنبال شد و حدود ۱۱۰۰ طرح عمرانی در سال گذشته به بهره‌برداری رسید

وی ادامه داد: در توزیع بودجه، بودجه‌های فرهنگی افزایش قابل توجهی داشته است. بودجه فرهنگی در سال جاری بالغ بر ۳۶ همت افزایش پیدا کرده است. بودجه سلامت به طور خاص افزایش قابل توجه پیدا کرده است. سال گذشته ۳۲۰ همت تخصیص اعتبارات بودجه‌ایم همچنین امسال افزایش تعرفه‌های بخش درمان حدود ۳۵ درصد بوده در حالی که در سال‌های گذشته در بهترین حالت حدود ۲۵ درصد بوده است.

کاهش نرخ تورم در ماه‌های اخیر

رئیس سازمان برنامه و بودجه با اشاره به کاهش نرخ تورم در ماه‌های اخیر گفت: نرخ تورم نقطه به نقطه به آستانه ۳۰ درصد و کمتر از آن در حال نزدیک شدن است.

به گفته منظور اوراق مالی دولت یک ابزار مناسبی است که می‌خواهند دارایی‌های خود را مولدسازی و از محل دارایی‌های نقدی خود کسب سود کنند.

بار مالی قانون رتبه بندی معلمین سالانه ۶۵ همت

منظور در ادامه گفت: قانون رتبه بندی معلمین یکی از اقدامات شجاعانه دولت بود که از سال ۱۴۰۰ شروع شد و بالغ بر ۴۵ همت بار مالی اجرایی سالانه این قانون بوده است. قانون پایانه‌های فروشگاهی در دولت قبل دو سال بدون اقدام رها شده بود. در حالی که دولت سیزدهم اجرای این قانون را از ابتدا در دستور کار قرار دادیم. قانون جدید مالیات بر ارزش افزوده نیز از دیگر قوانینی بود که دولت از همان ابتدا قانون را اجرا کرد. قانون جهش مسکن، قانون تولید دانش بنیان و سایر قوانینی که دولت سیزدهم کمر به اجرای آنها بست.

وی ادامه داد: قانون پنج ساله هفتم از دیگر اقدامات دولت بود که در دستور کار قرار گرفت؛ رویکرد این قانون حل تاثیرای های عمده کشور است که به عنوان برچالش های اقتصاد ایران از آن یاد می‌شود. تاثیرای در منابع آب، انرژی، صندوق‌های بازنشستگی و ... موارد هستند که به طور تحولی با جزئیات و ابتکارات جدید پیش بینی شده است مه بتوانیم به سمت رفع تاثیرای ها در کشور قدم برداریم.

زمان پرداخت مرحله دوم کالابرگ مشخص نشده است

معاون رئیس جمهور در مورد وضعیت پرداخت کالابرگ اظهار کرد: کالابرگ را دولت به صورت مرحله به مرحله تصویب و اجرا می‌کند؛ در سال جاری مرحله اول در فروردین و اردیبهشت اجرا شد و برای توبت بعد پیشنهادهایی به ستاد اقتصادی دولت ارسال شده و عملاً وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان برنامه و بودجه به دنبال این هستند که در مورد زمانبندی اجرای مرحله دوم با توجه به تحقق منابع، پیشنهاد رابه ستاد اقتصادی دولت ارائه کنند که هنوز زمان دقیق مرحله دوم قطعی نشده و به محض قطعی شدن، اطلاع رسانی می‌شود.

تخصیص ۲۶ همت اوراق مالی به حساب پیشرفت و عدالت

وی درباره حساب پیشرفت و عدالت گفت: در سال جاری باید ۳۱ همت از محل بودجه عمومی به این حساب تخصیص دهیم که با توجه به اینکه تحقق منابع دولت در سه ماه اول سال پایین است مبلغ ۲۶ هزار میلیارد تومان اوراق مالی را به حساب پیشرفت و عدالت تخصیص دادیم که قصد داریم با کمک بازار سرمایه منابع این اوراق به منابع نقدی تبدیل شود که بر اساس آن توزیع اعتبارات بین دستگاه‌های مربوطه انجام خواهد شد.

آخرین وضعیت پرداخت طلب گندمکاران

منظور در مورد طلب گندمکاران تصریح کرد: خرید گندم از نیمه فروردین شروع شده و به صورت تدریجی انجام می‌گیرد و دولت هم متناسب با خریدی که انجام می‌شود به تدریج تعهدات خود را انجام می‌دهد؛ دولت تا امروز بالغ بر ۴۰ هزار میلیارد تومان تخصیص داده و با توجه به خریدهایی که در این روزها انجام شده حدود ۴۰ هزار میلیارد تومان دیگر هم میزان خریدی است که انجام گرفته و پرداخت آن در حال انجام است.

هر ماه یک میلیون تومان علی‌الحساب به بازنشستگان پرداخت می‌شود

معاون رئیس جمهور در مورد همسان سازی حقوق بازنشستگان اظهار کرد: موضوع همسان سازی با متناسب سازی در قانون برنامه هفتم مطرح شد که این قانون هم ابلاغ شده است؛ جزئیات مربوط به نحوه متناسب سازی در آن قانون پیش‌بینی شده به‌طوری که افراد بازنشسته باید با افراد شاغل متناظر خود متناسب سازی شوند و ۹۰ درصد دریافتی افراد شاغل به افراد بازنشسته پرداخت شود. منتهی این مساله یک باره انجام نمی‌شود و این فاصله‌ای که بین دریافتی فعلی و ۹۰ درصد فرد شاغل وجود دارد باید طی ۳ سال برطرف شود.

وی گفت: بنا شد تا زمانی که محاسبات انجام و احکام متناسب‌سازی صادر شود هر ماه یک میلیون تومان علی الحساب به بازنشستگان پرداخت شود.

معاون توسعه فاضلاب آبفا البرز:

همه روستاهای البرز باید شبکه مدرن فاضلاب داشته باشد

معاون بهره‌برداری و توسعه فاضلاب شرکت آب و فاضلاب استان البرز اظهار کرد: شبکه دفع فاضلاب و تصفیه‌خانه‌های روستاهای فشندک، وینه، خوزنکلا و زیدشت امسال تکمیل و وارد مدار بهره برداری خواهد شد.

به گزارش پیام آشنا، احمد باقری درباره توسعه شبکه فاضلاب روستایی گفت: در بخش فاضلاب روستاهای استان تصفیه خانه‌هایی که به صورت پکیج در مدار بهره برداری قرار دارند شامل روستاهای آسارا ۱۲۵ مترمکعب، حسنکدر ۱۸۰ مترمکعب، سرودار ۱۲۰ مترمکعب، پورکان ۲۵۰ مترمکعب و دنبلید ۲۵۰ مترمکعب در شبانه روز است.

وی افزود: تاکنون در بخش شبکه جمع آوری و خط انتقال فاضلاب در حوزه آبریز سد کرج، ۲۷ کیلومتر شبکه جمع آوری و خط انتقال فاضلاب اجرا کرده‌ایم و انشعابات فاضلابی که تاکنون برای این ۲۷ کیلومتر اجرا شده و در مدار قرار دارد، ۱۱۱ فقره انشعاب است. به طور کلی در حوزه آبریز سد کرج ۱۱۰۰ متر مکعب در شبانه روز تصفیه خانه داریم که به صورت پکیج‌های مستقل هستند.

باقری در ادامه بیان کرد: در حوزه آبریز سد طالقان نیز تاکنون در بخش شبکه جمع آوری و خط انتقال فاضلاب ۱۵۵ کیلومتر را اجرا کرده و در این بخش ۱۰۰ انشعاب فاضلاب ایجاد شده است. در حوزه آبریز سد طالقان ظرفیت تصفیه‌خانه فاضلابی که اجرا شده، ۲۱۶ مترمکعب در شبانه روز بوده و در حال حاضر در روستای زیدشت یک پکیج فاضلاب به ظرفیت ۲۱۰ مترمکعب در شبانه روز برای جمعیت ۱۷۵۰ نفر در حال اجرا است که انشالله طبق برنامه ریزی تا در هفته دولت افتتاح خواهد شد.

معاون بهره‌برداری و توسعه فاضلاب شرکت آب و فاضلاب استان با بیان اینکه جمعیت تحت پوشش فاضلاب در بخش شهری و روستایی استان البرز ۳۶۸۸ درصد است، عنوان کرد: در بخش روستای فشندک هم یک پکیج دیگر به ظرفیت ۱۱۰ متر مکعب بر شبانه روز در حال اجرا است و طبق برنامه ریزی امیدواریم تا اسفند ماه وارد مدار شود.

وی ادامه داد: در واقع بر اساس اولویت‌بندی که دولت انجام داده، طرحی داریم برای آب شرب تهران که در حوزه آب ریز کرج و هم در حوزه آبریزسد طالقان است. امسال هم ما پکیج فاضلاب روستای خوزنکلا و وینه را در برنامه داریم در حال حاضر در فرایند مناقصه است و طبق پیش بینی با مشخص شدن برنده مناقصه، کار اجرایی آن از شهریور ماه شروع خواهد شد.

باقری در ادامه بیان کرد: در حوزه فاضلاب ابتدا باید پکیج تصفیه خانه فاضلاب اجرا شود، سپس خط انتقال وجمع کننده فاضلاب تا به مشترک که شبکه جمع آوری فاضلاب و انشعاب است برسیم، یعنی از انتها به ابتدا کار می‌شود که با بتوانیم فاضلاب را دفع کنیم.

وی در خصوص ضرورت توسعه فاضلاب روستایی در استان گفت: به طوری کلی فاضلاب با بهداشت مردم در ارتباط بوده و دفع بهداشتی فاضلاب جزء وظایف شرکت آب و فاضلاب است، بنابراین باید انجام شود. متاسفانه در استان البرز بهره‌مندی شهری از فاضلاب ۲۹ درصد است در حالی که آمار سال ۱۴۰۰ کشور ۵۲ درصد بوده است. یعنی در حال حاضر بخش شهری ما هم عقب است.

باقری یادآور شد: ما نمی‌خواهیم بگوییم در بخش توسعه فاضلابی تفاوتی بین مردم با یک منطقه قائل هستیم، به هر حال حوزه شهری اولویت کاری است و روستایی هم طبق طرحی که با موافقت نامه طرح عمرانی داریم برنامه ریزی شده و توسعه شبکه فاضلاب آن را پیش خواهیم برد. اولویت بندی شده و ضرورت این است که به جایی برسیم که کل روستاها شبکه مدرن فاضلاب داشته باشند و دفع بهداشتی فاضلاب طبق اصول انجام شود.

وی خاطرنشان کرد: اما در بعضی از روستاها که پکیج فاضلاب اجرا شده، مردم استقبالی از انشعاب فاضلاب نمی‌کنند و به این علت تصفیه خانه اجرا شده، ولی در مدار نیست. در این زمینه هم پیگیری شده تا از طریق مراجع اقداماتی صورت بگیرد که مردم رغبت پیدا کرده و انشعاب فاضلاب بگیرند و فاضلابشان از طریق تصفیه خانه تصفیه و دفع شود.

معاون بهره‌برداری و توسعه فاضلاب شرکت آب و فاضلاب گفت: اما طبق برنامه زمانبندی که هر سال انجام می دهیم و با تامین اعتبار از بخش عمرانی و جاری شرکت خودمان برنامه‌های توسعه‌ای در حال انجام است، به طوری که توانستیم ساخت شبکه فاضلاب روستاهای زیدشت و فشنگ را آغاز کرده و سال‌های قبل از آن هم تصفیه خانه‌های پورکان، سرودار، دنبلید، حسنکدر و آسارا را اجرا و در مدار قرار دهیم.

باقری گفت: اگر اعتبارات بیشتری داده شود، برنامه‌ها زودتر به اتمام می‌رسد بخشی دیگر هم تملک زمین است که در واقع هم در حوزه شهری و هم در حوزه روستایی در این زمینه مشکل داریم.

وی ادامه داد: گاهی تصفیه خانه در یک نقطه طراحی می‌شود اما در مورد زمین یک جا یا شخصیت حقوقی و جای دیگر با شخصیت حقیقی طرف هستیم. به هر حال این موضوع زمین از مشکلات و الزامات اصلی برای شروع یک پروژه است. چون تا زمین تملک نشود، فرایند بعدی نمی تواند صورت گیرد و باید مجوز محیط زیست هم را بگیریم.

باقری در ادامه بیان کرد: چالش‌های اصلی همین موارد است و باقی کار اجرایی، تامین مصالح و گرفتن پیمانکار است. لذا همکاری مردمی و ارگان‌های دیگر را می‌طلبد که هر جا که زمینی در نظر گرفته شد، با ما همکاری شود.

یادداشت

حکم پیشی گرفتن خروج سرمایه از صادرات نفت

در سال ۱۴۰۲، خالص حساب سرمایه ایران تحت‌تاثیر عوامل متعدد، از جمله سیاست‌های ارزی بانک‌مرکزی و شرایط سیاسی، اقتصادی و اجتماعی حاکم‌بر کشور به حدود منفی ۲۳ میلیارد دلار رسید. این در حالی است که این رقم برای سال ۱۴۰۱ منفی ۱۵ میلیارد دلار بود. این تغییر نشان می‌دهد که نرخ منفی خالص حساب سرمایه به بیشینه ۱۵ ساله خود (منفی ۲۵ میلیارد دلار) نزدیک می‌شود. مقایسه خالص حساب سرمایه منفی ۲۳ میلیارد دلاری با صادرات نفت ایران که بنابر گزارش وزارت نفت در سال ۱۴۰۲ به حدود ۳۵ میلیارد دلار رسیده، حاوی نکات مهمی است. در سال گذشته، فشارهای تورمی در آمریکا و نزدیک‌به انتخابات این کشور موجب تسهیل شرایط برای فروش نفت و میعانات ایران شد. همچنین، در سال گذشته حدود ۵۰ میلیارد دلار از ذخایر مبادلات کشور به فروش رسید. با توجه به پایان انتخابات آمریکا در پاییز سال جاری، انتظار می‌رود که ایالات‌متحده فشار بیشتری برای کاهش فروش نفت ایران اعمال کند. این موضوع می‌تواند به پیشی گرفتن خروج سرمایه از کشور نسبت به درآمدهای حاصل از صادرات نفت منجر شود. این وضعیت نگران کننده است؛ زیرا کاهش درآمدهای نفتی و افزایش خروج سرمایه می‌تواند به تضعیف بیشتر اقتصاد ایران منجر شود. بررسی خالص حساب سرمایه طی سال‌های ۱۳۷۸ و ۱۴۰۲ نشانگر آن است که خروج سرمایه - که به تعبیر بانک‌مرکزی می‌تواند تا حدی به معنای افزایش مطالبات از دنیای خارج باشد- به صورت تجمعی حدود ۱۹۷ میلیارد دلار بوده است. با این حال، به بانک‌مرکزی و نه هیچ سازمان دیگری از میزان دقیق این «مطالبات و دارایی‌های بلوکه‌شده در دنیای خارج» آماری ارائه نکرده و نمی‌کنند. مدت‌هاست نهادهای مختلف دست به سانسور آماری زده‌اند؛ ولی برخی تخمین‌های غیررسمی آن را حدود ۱۰۰ تا ۱۳۰ میلیارد دلار می‌دانند. با توجه به این اطلاعات، می‌توان نتیجه گرفت که در این ۲۵ سال با کسر این مطالبات، حداقل خروج سرمایه در حدود ۶۷ تا ۱۰۰ میلیارد دلار بوده است. این وضعیت نگرانی‌های جدی را درباره تداوم روند خروج سرمایه و تاثیرات منفی آن بر اقتصاد کشور به وجود آورده است. همان‌طور که در نمودار خالص حساب سرمایه مشاهده می‌شود، حساب سرمایه در ۲۵ سال اخیر به غیر از ۶ سال، نشانگر خروج سرمایه از کشور بوده است. در دهه ۸۰، قیمت نفت و به تبع آن درآمدهای نفتی با روندی صعودی مواجه شد. با این حال، سیاست‌های مبهم و عجیب اقتصادی دولت‌های نهم و دهم که عمدتاً به تزریق این درآمدها به اقتصاد کشور برای تثبیت نرخ ارز متمرکز بودند، سبب کاهش نرخ حقیقی ارز شد. کاهش نرخ حقیقی ارز، به افزایش واردات و تضعیف قدرت رقابتی تولید ملی در برابر کشورهای خارجی انجامید که همگی از مظاهر تشدید بیماری هلندی در کشور بودند. در سال‌های ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۳، کشور با ابعاد جدیدی از تحریم‌های اقتصادی و بانکی مواجه شد که تاثیرات آن تا به امروز همچنان ادامه دارد. این وضعیت موجب شد رکود تراز منفی حساب سرمایه در سال ۱۳۸۹ با رقم منفی ۵ میلیارد دلار شکسته شود؛ از این سال به‌عنوان یکی از حادترین سال‌ها به لحاظ بحران خروج سرمایه از ایران یاد می‌شود. متاسفانه، در ادامه نیز با توجه به مشکلات اقتصادی، سیاسی و اجتماعی در کشور، شاهد تداوم خروج سرمایه از کشور بودیم، همچنین، باید توجه کرد که عوامل متعددی در ایجاد این شرایط نقش داشته‌اند.

از جمله این عوامل می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- تحریم‌های بین‌المللی و مشکلات ناشی از ورود ارز به کشور؛
- وقفه زمانی بین صادرات کالا و وصول عواید آن؛
- عدم‌تمایل صادرکنندگان به رفع تعهد ارزی به دلیل شکاف بین ارز رسمی و غیررسمی؛
- بی‌ثباتی اقتصادی و اجتماعی؛
- کسری شدید بودجه و فشارهای تورمی ناشی از آن؛
- عدم‌اطمینان سرمایه‌گذاران به آینده اقتصادی کشور.

از آنجا که با خروج دارایی‌ها از کشور هیچ مالیاتی به آنها تعلق نمی‌گیرد، این وضعیت به مرور زمان به کاهش درآمدهای دولت و استوارتر شدن بیشتر منجر می‌شود. در نتیجه، برای جلوگیری از ادامه روند خروج سرمایه، لازم است سیاست‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی کشور به گونه‌ای اصلاح شود که اعتماد سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی جلب شود و شرایط اقتصادی بهبود یابد.

ابهام در اعداد آمار بانک‌مرکزی!

تراز پرداخت‌ها (Balance of Payments)، یک حساب جامع است که تمام مبادلات اقتصادی یک کشور با دیگر کشورهای جهان را در یک دوره زمانی خاص (معمولاً به صورت فصلی یا سالانه) ثبت می‌کند. تراز پرداخت‌ها از دو حساب اصلی شامل «حساب جاری» و «حساب سرمایه و مالی» تشکیل شده است. همچنین یک ثبت حسابداری به عنوان «اشتباهات و از قلم افتادگی» به تراز پرداخت‌ها اضافه می‌شود. این ثبت در نقش تراز کننده حساب‌ها ظاهر می‌شود و فلسفه وجودی آن، استفاده از سیستم‌های مختلف حسابداری در معاملات بین‌المللی (نقدی و تعهدی)، در نظر گرفتن اثر بین‌المللی و کم‌اظهاری در تجارت و همچنین معاملات ثبت‌نشده و غیررسمی، وجود نرخ‌های مبادله ارزی، تاخیر در ثبت معاملات بین‌المللی و عدم‌تطابق با دوره گزارش‌دهی و پوشش اشتباهات احتمالی در عملیات ثبت حسابداری بانک‌هاست. نکته قابل توجه آنجاست که تداوم اعمال ارز چندنرخی در کشور و انجام عملیات ثبت حسابداری با نرخ‌های چندگانه موجب متورم شدن سرفصل اشتباهات و از قلم افتادگی شده و می‌تواند به کاهش قابلیت اتکای آمار منتشره از تراز پرداخت‌ها، ایجاد اختلال در تفسیر و فهم دلالت‌های سیاستی و ایجاد اشتباه در فرآیند تصمیم‌گیری سیاستگذار منجر شود.

این در حالی است که وجود اشتباهات هرچند کوچک نیز می‌تواند نشانگر وجود اشکالات عمده در نظام آماری تراز پرداخت‌ها باشد. بررسی آمار منتشرشده توسط بانک‌مرکزی نشان می‌دهد که با افزایش شکاف نرخ ارز رسمی و غیررسمی و متعاقب آن افزایش بیش‌اظهاری در واردات و کم‌اظهاری در صادرات (با توجه به پاره‌ای از مشکلات و همچنین تشدید معاملات از مبادی غیررسمی، اشتباهات آماری و از قلم افتادگی روندی فزاینده داشته است. این مسأله می‌تواند دلالتی بر لزوم اصلاح برخی سیاست‌های اتخاذشده باشد. براساس آخرین اطلاعات اعلامی توسط رئیس کل بانک‌مرکزی در سی‌ویکمین همایش سیاست‌های پولی و ارزی، وضعیت تراز پرداخت‌ها در سال‌جاری با سوال‌ها و چالش‌های جدی مواجه است.

به گزارش وی، حساب جاری ایران تقریباً ۱۰ میلیارد دلار مثبت بوده و خالص حساب سرمایه به منفی ۲۳ میلیارد دلار رسیده است. در این میان، تراز پرداخت‌ها نیز تقریباً مثبت ۲ میلیارد دلار را نشان می‌دهد. با این تفاسیر یکی از نکات قابل‌توجه در این گزارش، افزایش سرفصل «اشتباهات و از قلم افتادگی» به حدود مثبت ۱۵ میلیارد دلار است. این رقم پرسش‌های بسیاری را در مورد دقت و صحت آمارهای اقتصادی کشور برانگیخته است. اگر این رقم ۱۵ میلیارد دلار صحیح باشد، باید دلایل این اختلاف بزرگ شناسایی شود در غیراین صورت، انتظار می‌رود که این رقم، تعدیل شده و تراز پرداخت‌ها برای اصل تغییر کرده و منفی شود.

پیشنهادهایی برای دولت آینده

این ارقام حساب سرمایه نشان‌دهنده چالش‌های عمده‌ای است که اقتصاد کشور با آنها مواجه است. غلبه بر این مشکلات و بهبود وضعیت، نیازمند اصلاحات جدی در سیاست‌های اقتصادی، سیاسی و اجتماعی هستیم؛ اقتصادی، همچون: قیمت‌گذاری براساس بازار؛ تعیین قیمت‌ها براساس مکانیزم بازار و اجتناب از قیمت‌گذاری دستوری برای صنایع در جهت افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی و جلوگیری از قاچاق

اصلاح سیاست‌های ارزی: تک‌نرخی کردن ارز برای از بین بردن انگیزه استفاده از اسرید بین نرخ‌های ارز رسمی و غیررسمی و جلوگیری از فساد و رانت؛

بهبود روابط بین‌الملل و رفع تحریم‌ها: مذاکره برای رفع تحریم‌ها در راستای رفع موانع تجارت خارجی و ورود ارز به کشور از مبادی رسمی.

بهینه‌سازی بازار ارز: نیاز کشور به اتخاذ تصمیمی سخت و جدی در راستای کسری بودجه منتوم شده دولت.

بانک‌های نارازد: حل مشکل انفاق‌برداشت بانک‌های نارازد در راستای کاهش رشد پایه پولی.

توجه به صنایع داخلی: ایجاد مشوق‌های مالیاتی برای صنایع داخلی در راستای تشویق به سرمایه‌گذاری در کشور و عدم‌تغییر این سیاست‌ها طی سال‌های آتی.

توسعه بازارهای مالی داخلی: کنترل سیاست‌های افزایش نرخ بهره بانک‌مرکزی در راستای تقویت و توسعه بازارهای مالی داخلی برای جذب سرمایه‌های داخلی و کاهش انگیزه خروج سرمایه از کشور.

بهینه‌سازی رویه‌های نظارتی: ساماندهی کارت‌های بازرگانی اجرایی و شرکت‌های کاغذی.

تعامل سازنده با جامعه: توجه به مطالبات و خواسته‌های جامعه و ایجاد چشم‌انداز مناسب برای کشور در راستای افزایش سرمایه اجتماعی.

حامد جگینی
تحلیلگر اقتصادمالی
Alborz.payam@gmail.com